

Ball Corporation

Poslovna etika i kodeks ponašanja

PORUKA KOJU NAM ŠALJE JOHN A. HAYES

Drage kolege,

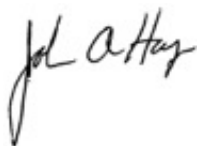
Mi u kompaniji Ball verujemo da naša nepokolebljiva posvećenost beskompromisnom integritetu definiše način na koji poslujemo, na svakom nivou naše organizacije i u svim regionima. Ponosni smo na rad koji naši ljudi svakodnevno obavljaju, na negovanju naše kulture poštovanja propisa koja štiti vreme i energiju koje kolektivno ulažemo u našu kompaniju.

Iza nas je 140 godina rada, utemeljenog na principima poverenja i integriteta, i uvek smo posvećeni ispunjavanju potreba naših klijenata, partnera i globalnih zajednica na najetičniji način. Dok grabimo napred, sve je važnije da napredujemo na prave načine.

Pozivamo vas da pročitate našu Poslovnu etiku i Kodeks ponašanja, sačinjene da nam olakšaju donošenje odluka kada se suočimo sa teškim okolnostima. Kodeks je odraz našeg uverenja da, kada postupamo pravilno i predvodimo uz integritet, ukazujemo čast našem neverovatnom nasleđu a istovremeno preduzimamo smislene korake ka budućnosti koja obećava i koja nas čeka.

Naš Compliance Alliance tim je zadužen da periodično šalje novosti koje će služiti kao efikasan izvor informacija i inspiracije za sve nas. U međuvremenu, upoznajte se sa ovim Kodeksom i ne zaboravite da vam preporučujemo da uzmete aktivnu ulogu u poštovanju propisa. Ako vidite ili čujete za ponašanje koje nije veran odraz duha naše organizacije, NEMOJTE ČUTATI!

Kompanija Ball je mesto koje okuplja neverovatne ljude, čiji su posvećenost i integritet temelj na kom se zasniva naš uspeh. Hajde da i dalje napredujemo na neverovatne načine tako što ćemo postupati pravilno, i sada i uvek.

John A. Hayes
Predsednik UO, Generalni direktor i
Glavni izvršni direktor

PORUKA OD COMPLIANCE ALLIANCE TIM

Mi u kompaniji Ball verujemo da svakodnevno pravilno postupanje definiše kulturu naše kompanije. Pravilno postupanje znači ponašanje poput vlasnika i neprestana svest da naše odluke utiču na našu kompaniju. Ne samo da moramo da poštujemo pravila, već i da postupamo s integritetom. Pravilno postupanje počinje sa svakim od nas i to je odgovornost svakog od nas.

Svi mi smo saveznici u odbrani standarda integriteta kompanije Ball, a Compliance Alliance tim vam je na raspolaganju ako imate pitanja ili želite da ukažete na potencijalni problem sa bilo kojom temom u vezi poštovanja propisa. Svaki region i sektor ima posebno imenovanog saradnika ili

kontakt osobu za poštovanje propisa spremnu da pruži smernice o poslovnoj etici i poštovanju propisa. Uvek možete da se obratite Compliance Alliance timu u Koloradu (compliancealliance@ball.com). Članovi Compliance Alliance tima su čuvari Kodeksa ponašanja: mi smo sredstvo koje vam olakšava plovidbu kroz nejasnoće!

Ovaj Kodeks vam pruža važne informacije o našim smernicama i procedurama, liniji za pomoć oko poštovanja propisa i o tome šta se očekuje od nas kao zaposlenih u kompaniji Ball.

➔ **Dodatne informacije o materijalima potražite u odeljku Resources (Materijali) ili na stranici **Compliance Alliance** na portalu BallConnect.**

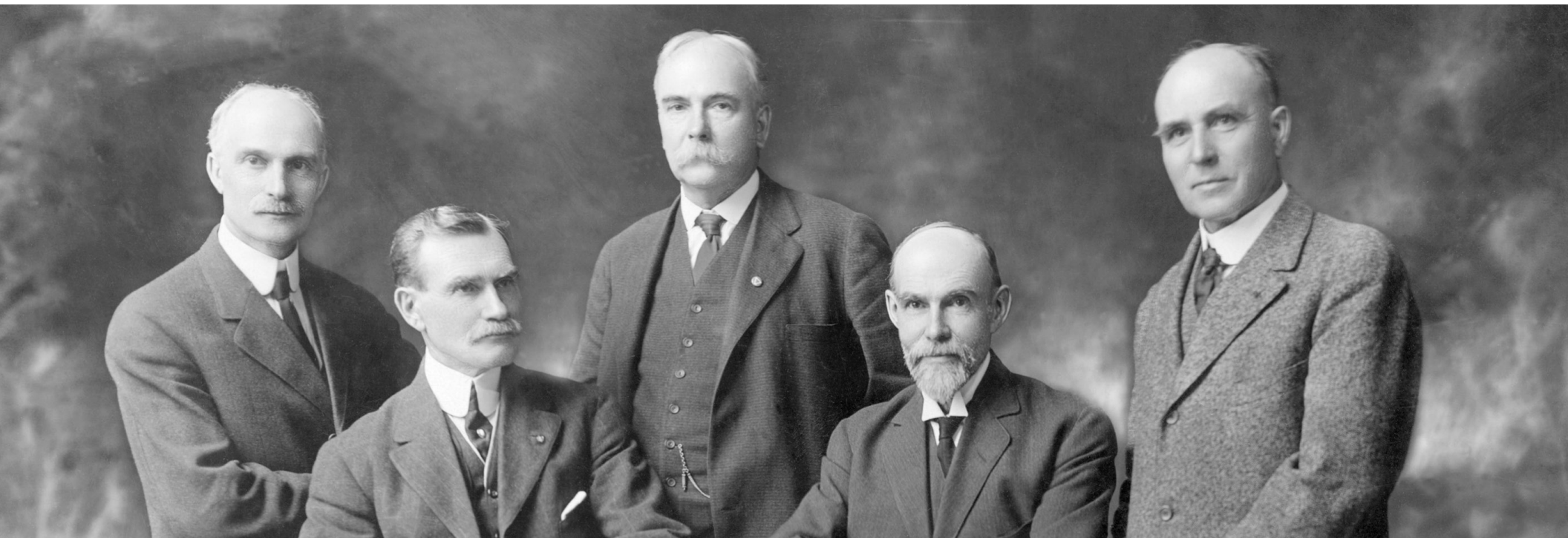

COMPLIANCE ALLIANCE

► *Starts with YOU*

KO SMO MI

Naša kompanija se ponosi svojim bogatim istorijatom, a temelji se na principima inovacije, timskog rada i neumorne borbe za izvrsnost. Naši ljudi zajedničkim snagama donose merljivu vrednost našim klijentima na način dosledan našim vodećim principima vizije Drive For 10. Poslujemo uz beskompromisni integritet i uvek nastojimo da pravilno postupamo, na pravi način. Naša posvećenost prihvatanju razlika u razmišljanju i stvaranju radnog prostora kom svi zaposleni mogu da pripadaju osnov je naše vizije „One Ball“ i naše sposobnosti da zajedno stvaramo pozitivne promene.

BESKOMPROMISNI INTEGRITET

Prema drugima se ophodimo onako kako želimo da nas drugi tretiraju, a time ujedno negujemo svoju reputaciju etičkog ponašanja.

ODRŽAVANJE BLISKOG KONTAKTA SA KLIJENTIMA

Posvećeni smo poslovanju na način koji nas približava našim klijentima. Delimo svoju stručnost i kroz partnerstvo sa klijentima stvaramo inovacije i savladujemo izazove kao tim.

PONAŠANJE POPUT PRAVIH VLASNIKA

Ponašanjem kao pravi vlasnici naše kompanije i istinskim interesovanjem za dugoročni uspeh mi – kao „One Ball“ – postizemo izvrsne rezultate.

USMERENOST PAŽNJE NA DETALJE

Pošto svojim poslovanjem upravljamo uz ogromnu pažnju ka detaljima, pozicioniramo kompaniju Ball tako da uvek može da pruža izvanrednu vrednost svim zainteresovanim stranama.

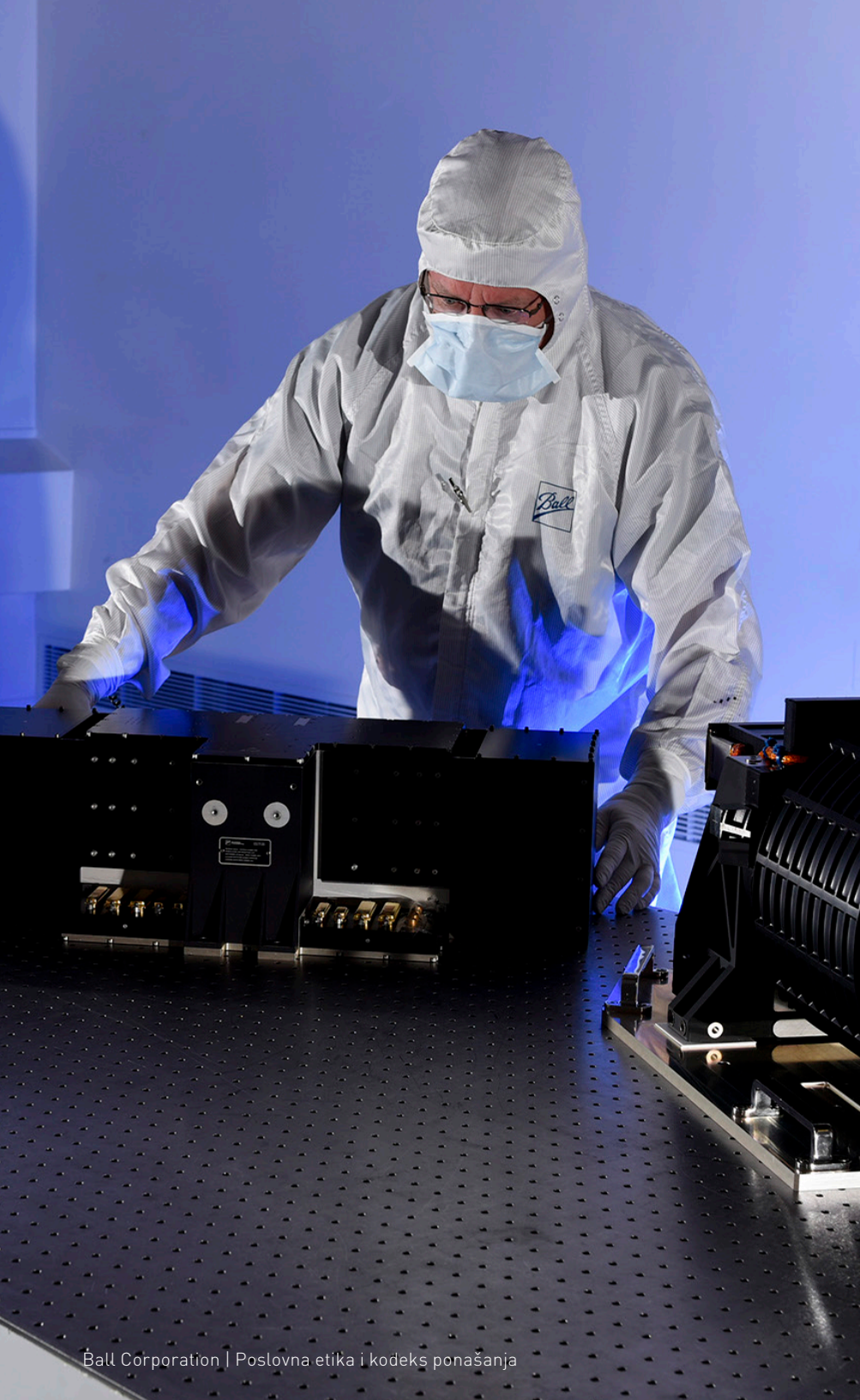
POSVEĆENOST INOVACIJAMA

Težimo da budemo inovativni u našim procesima, našim proizvodima i u načinu na koji poslujemo, a istovremeno se fokusiramo na održivost kao jedan od puteva ka pozitivnim promenama.

SADRŽAJ

PORUKA KOJU NAM ŠALJE JOHN A. HAYES	i	MEĐUSOBNO POŠTOVANJE	9	INTERAKCIJA SA NAŠIM KLIJENTIMA, DOBAVLJAČIMA I DRUGIM POSLOVNIM PARTNERIMA	20
PORUKA OD COMPLIANCE ALLIANCE TIMA	ii	Zabrana diskriminacije		Davanje i primanje poklona i znakova pažnjeIzbegavanje mita i korupcije	
KO SMO MI	iii	Zabrana uznemiravanja		Pravično poslovanje	
UVOD	1	Očuvanje privatnosti podataka		Poštena konkurencija	
Svrha		Poštovanje zakona o ličnom dohotku i dečjem radu		Pošteno poslovanje i marketinške navike	
Primenljivost		Bezbednost i zdravlje na radu		Kvalitet proizvoda	
Niste sigurni šta da uradite? Popunite ovaj kviz		Zabrana nasilja i oružja na radnom mestu			
NAŠA OČEKIVANJA	3	Sprečavanje upotrebe alkohola i narkotika		PODRŠKA NAŠIM ZAJEDNICAMA	25
Razumevanje naših obaveza		ZAŠTITA NAŠE KOMPANIJE	13	Zaštita životne sredine	
Dodatne obaveze rukovodilaca		Izbegavanje sukoba interesa		Učestvovanje u zajednici	
Cena nepoštovanja propisa		Uredno knjigovodstvo		Održivost	
REŠAVANJE NAŠIH PITANJA I PROBLEMA	5	Saradnja pri državnim revizijama, upitima i istragama		Humanitarne organizacije	
Prijavljivanje problema sa poštovanjem propisa i postavljanje pitanja		Zaštita informacija naše kompanije		Odgovorno učestvovanje u političkim aktivnostima	
Linije za pomoć		Sprečavanje insajderskog poslovanja		Poštovanje ekonomskih i trgovinskih sankcija	
Istraživanje prijava u vezi sa poštovanjem propisa		Zaštita intelektualne svojine i poverljivih podataka o kompaniji		Izbegavanje pranja novca	
Zabrana odmazde		Zaštita materijalne svojine		Pošteno prikupljanje poslovnih informacija	
		Zaštita informacija Korišćenje društvenih mreža		Izjava o odricanju	
		Komuniciranje sa investitorima, medijima i interesnim grupama		DODATNI MATERIJALI	30

UVOD

Poslovna etika i Kodeks ponašanja kompanije Ball sačinjeni su da olakšaju primenu vrednosti naše kompanije na svakodnevne poslovne situacije sa kojima se susrećemo širom sveta. Posvećeni smo poslovanju uz visoke etičke standarde i uz poštovanje svih važećih zakona, pravila, propisa i smernica preduzeća. Za kompaniju Ball, poštovanje propisa je više od pukog poštovanja zakona; to je naš pristup radu sa klijentima, dobavljačima, zajednicama kojima pripadamo i celoj porodici zainteresovanih strana.

SVRHA

Ovaj Kodeks je sačinjen da identifikuje česte probleme sa poštovanjem propisa i da pruži smernice i materijale koji će svima nama olakšati donošenje pravih odluka. Međutim, Kodeks ne može da predvidi sve probleme sa kojima se možemo suočiti, pa ako imate pitanja o Kodeksu ili potencijalni problem u vezi sa poslovnim etikom, obratite se svom rukovodiocu, predstavniku kadrovske službe ili Compliance Alliance timu.

Naša primena Kodeksa i naših smernica od ključne su važnosti za neprekidni uspeh kompanije Ball. Naša poslovna reputacija zavisi od naših svakodnevnih postupaka i odluka. Time što činimo sve što možemo da etički i zakonito postupamo, naše zainteresovane strane nadahnjujemo poverenjem i sigurnošću.

Kao zaposleni kompanije Ball, posvećeni smo obavljanju poslovnih aktivnosti uz primenu visokih etičkih standarda.

PRIMENJIVOST

Ovaj Kodeks važi za kompaniju Ball Corporation i njene sektore, divizije i zavisna privredna društva, kao i za sve zajedničke poduhvate u kojima ova kompanija ima vlasnički udeo preko 50 odsto. Ovaj Kodeks važi i za sve zaposlene u kompaniji Ball koji su privremeno angažovani u nekom zajedničkom poduhvatu, bez obzira na vlasnički udeo kompanije Ball. Uz to, podstičemo sve poslovne partnere kompanije Ball, uključujući dobavljače i zastupnike, da poštuju principe navedene u ovom Kodeksu.

NISTE SIGURNI ŠTA DA URADITE? POPUNITE OVAJ KVIZ

Svi zaposleni treba da primenjuju zdrav razum na način koji smatraju najboljim, a poslovne aktivnosti kompanije Ball moraju da obavljaju na zakonit i etički način. Postavite sebi sledeća pitanja ako niste sigurni kako da postupite ili da se ponašate u konkretnoj situaciji:

Da li je to zakonito?

Da: Nastavite

Ne: Obustavite

Da li je ovo u skladu sa našim Kodeksom ponašanja i našim smernicama?

Da: Nastavite

Ne: Obustavite

Kako će ovo delovati – i mogu li da odbranim svoju odluku?

Da: Nastavite

Ne: Obustavite

Da li ovo deluje ispravno? Da li bi mi bilo svejedno da i drugi znaju za ovo?

Da: Nastavite

Ne: Obustavite

Trebalo bi da vam odgovor na sva ova pitanja bude nedvosmisleno „Da“. Ako nije, razgovarajte sa svojim rukovodiocem, predstavnikom kadrovske službe ili nekim iz Compliance Alliance tima pre nego što nastavite sa datom radnjom. Ako niste sigurni, zatražite pomoć.

Pitajte ako uočite problem. Pitajte ako niste sigurni.

NAŠA OČEKIVANJA

RAZUMEVANJE NAŠIH OBAVEZA

Nije važno gde radimo niti šta radimo – kao zaposleni kompanije Ball, ne samo da moramo da primenjujemo svoje veštine i sposobnosti radi ispunjenja potreba klijenata i dostizanja profesionalnih standarda, već to moramo da činimo na način kojim osiguravamo da naše ponašanje i proizvodi rada ispunjavaju odgovarajuće zakonske i etičke uslove. To postižemo čitanjem, usvajanjem i poštovanjem Kodeksa, smernica kompanije i važećih zakonskih zahteva.

➔ Više informacija o smernicama kompanije Ball možete naći na portalu **BallConnect**.

DODATNE OBAVEZE RUKOVODILACA

Iako smo svi dužni da na nivou kompanije osiguravamo poštovanje propisa, rukovodioci imaju tu dodatnu odgovornost da održavaju poštovanje propisa u njihovim sferama uticaja i kroz svoj lični primer. Rukovodioci moraju da zadaju najviše standarde poslovnog ponašanja i da demonstriraju poštovanje Kodeksa. Uz to, od rukovodilaca se očekuje da druge podstiču na poštovanje propisa i na ličnu odgovornost i da brzo odgovaraju na tuđa pitanja i prijave potencijalnih problema. Ako ste vi rukovodilac, od vas se očekuje i da budete upoznati sa našim smernicama i da budete u stanju da sa svojim timovima komunicirate na sledeće teme:

- Postarajte se da vaši zaposleni znaju koje obaveze imaju u smislu održavanja poštovanja propisa na nivou kompanije i postupanja uz integritet.
- Stvarajte atmosferu u kojoj vama direktno podređeni i drugi zaposleni nemaju problem da postavljaju pitanja, iznose potencijalne probleme i prijavljuju potencijalno nepropisno ponašanje.
- Vodite računa da vaši zaposleni znaju na koje načine mogu da prijave nepropisno ponašanje ili kršenje, kao i da budu upoznati sa tim da kompanija Ball zabranjuje odmazdu protiv lica koja nešto dobronamerno prijave.

CENA NEPOŠTOVANJA PROPISA

Kršenja Kodeksa, naših smernica ili važećih pravnih propisa potencijalno povlači teške posledice po umešana lica i po našu kompaniju. Zaposleni i lideri koji ne budu ispunjavali svoje obaveze u pogledu integriteta mogu da pretrpe disciplinske mere, uključujući i raskid radnog odnosa. Uz to, kršenja dovode pojedince i našu kompaniju u rizik od krivične odgovornosti,

narušavanja reputacije i plaćanja novčanih kazni. Posledice kršenja Kodeksa važe za sve zaposlene u kompaniji Ball, uključujući zaposlene u svim sektorima, operativnim granama i zavisnim preduzećima, kao i za sve zaposlene angažovane u zajedničkom poduhvatu.

➔ Za više informacija pogledajte **Smernice za korporativno poštovanje propisa** na portalu BallConnect.

REŠAVANJE NAŠIH PITANJA I PROBLEMA

PRIJAVLJIVANJE PROBLEMA SA POŠTOVANJEM PROPISA I POSTAVLJANJE PITANJA

Ako ste uočili nepropisno ponašanje ili kršenje Kodeksa, smernica kompanije Ball ili zakona, ili ako imate pitanje u vezi sa korporativnim poštovanjem propisa, posavetujte se sa svojim rukovodiocem, referentom kadrovske službe ili Compliance Alliance timom.

Ako to lokalni zakoni dozvoljavaju, ne morate da se predstavite prilikom prijavljivanja potencijalnog problema. Ako odlučite da se predstavite, možete da zatražite poverljiv tretman, u okviru kog će se vaš identitet čuvati kao poverljiv podatak gde god je to moguće. Prijave i pritužbe će se tretirati kao poverljive do mere do koje to dozvoljavaju lokalni pravni propisi.

Za vaš konkretni region ili sektor mogu da važe i dodatne smernice, uključujući etičke kodekse i priručnike, sačinjene da osnaže i dopune smernice kompanije Ball i ovaj Kodeks. Ako već niste, upoznajte se sa smernicama koje važe za vaš region ili sektor.

➔ Za više informacija pogledajte **Smernice za korporativno poštovanje propisa** na portalu BallConnect.

LINIJE ZA POMOĆ

Potencijalne probleme možete da prijavljujete putem kanala navedenih ispod; dodatne informacije i besplatne brojeve telefona možete videti u odeljku Materijali u okviru ovog Kodeksa. Linijom za pomoć upravlja nezavisno treće lice i dostupna je 24 časa dnevno, sedam dana u nedelji.

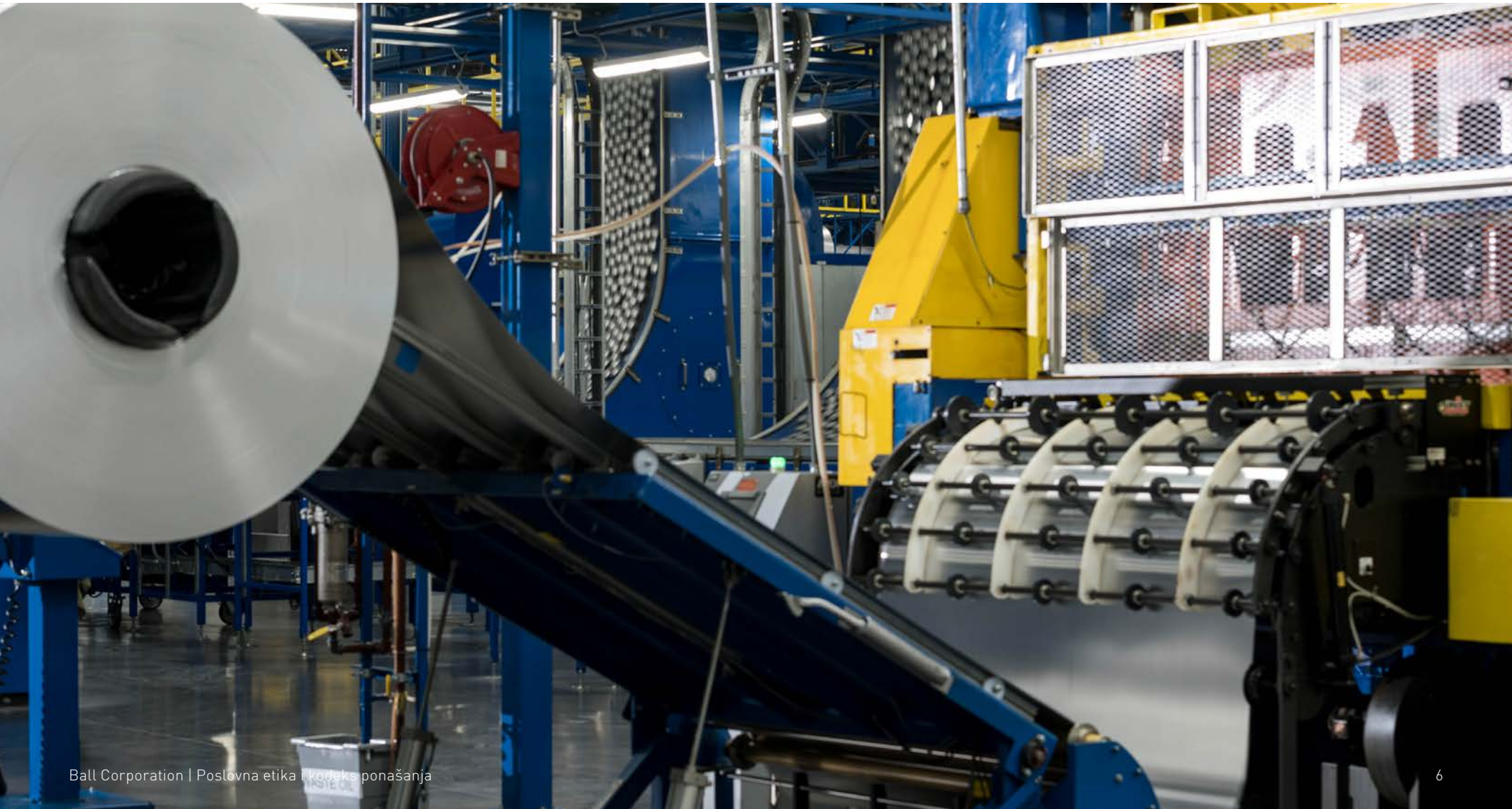
Nemojte ćutati! Svi smo mi dužni da štitimo etičku kulturu i uspeh kompanije Ball.

Posetite ballcompliancehotline.com ako želite da prijavite potencijalni problem putem interneta ili ako želite da vidite brojeve lokalnih besplatnih linija

Ball – Corporate i Packaging (samo za SAD): **1-800-270-2879**

Ball Aerospace: **1-303-939-6777** ili ethicshotline@ball.com

➡ Lokalni broj linije za pomoć potražite u odeljku „Dodatni materijali” na kraju ovog dokumenta.

ISTRAŽIVANJE PRIJAVA U VEZI SA POŠTOVANJEM PROPISA

Od svih se očekuje da u potpunosti saraduju pri svim istragama u kompaniji povezanim sa poštovanjem propisa. Istrage će se sprovesti uz poštovanje procedura kompanije Ball. Naše istražni postupak se bavi problemima i osigurava pažljiv pregled svih prijava. Kada se od nas zatraži da pomognemo tokom istrage, moramo da iznosimo samo istinu i sve informacije koje mogu biti od značaja za istragu. Uz to, ne smemo ni na koji način da ometamo istragu niti da pokušavamo da utičemo na ishod iste. Prilikom učešća u istrazi, moramo da poštujemo uputstva lica koje sprovodi istragu u smislu poverljivosti i ograničavanja obelodanjivanja informacija povezanih sa istragom.

IMAJTE NA UMU

- Prilikom prijave problema u vezi sa ponašanjem kojim se potencijalno krše smernice kompanije Ball, morate to da činite sa dobrom namerom.
- Navedite sve informacije koje će licima koja sprovode istragu olakšati utvrđivanje da li je došlo do kršenja smernica, poput pisanih izjava, slika i drugih vidova komunikacija.
- Iako jeste dozvoljeno prijavljivati potencijalne probleme na osnovu glasina bez dodatnih dokaza, preporučujemo zaposlenima da pažljivo razmotre činjenice i okolnosti i da na osnovu toga utvrde istinitost glasine pre nego što prijave potencijalni problem. Tu mogu da spadaju postavljanje činjeničnih pitanja osobi koja širi date glasine sa ciljem utvrđivanja koja je verovatnoća da su glasine tačne.
- Potencijalni problem ćete moći da prijavite i anonimno ako to dozvoljavaju lokalni zakoni. Ako odlučite da se predstavite, kompanija Ball će preduzeti mere da osigura da se vaš identitet obelodani samo ako to zahtevaju lokalni pravni propisi ili ako ste vi izričito naglasili da želite da se vaš identitet obelodani.

KORISNE INFORMACIJE

„Prijaviti nešto iz dobre namere“ znači da imate informacije – svoja lična saznanja ili informacije dobijene od drugih – na osnovu kojih opravdano sumnjate da se desilo nešto što bi se verovatno smatralo kršenjem smernica.

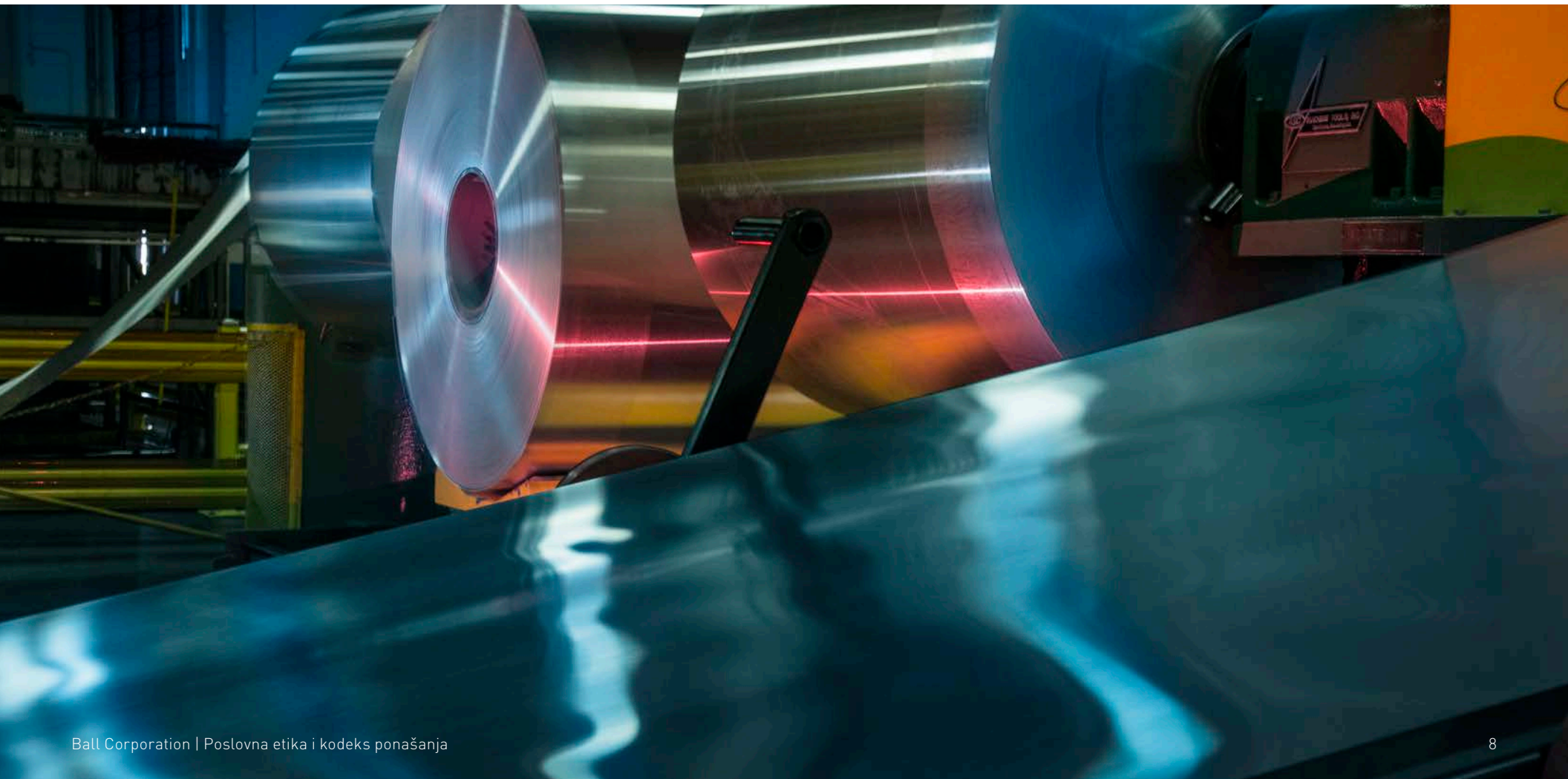

ZABRANA ODMAZDE

Radi negovanja naše etičke kulture, podstičemo na otvorenu komunikaciju i pravovremeno prijavljivanje. Kompanija Ball primenjuje stroge smernice koje zabranjuju odmazdu svake vrste protiv onih koji nešto prijave iz dobre namere. Naša kompanija zabranjuje i disciplinski kažnjava lica koja sprovode sve oblike odmazde, uključujući između ostalog pretnje otkazom, premeštanjem na niže radno mesto ili suspendovanjem kada su takve radnje posledice toga što je neka osoba nešto prijavila iz dobre namere, učestvovala u istrazi ili probala da odvrati nekoga od kršenja smernica i Kodeksa ponašanja kompanije Ball.

Naša kompanija osuđuje sve oblike odmazde kao odgovor na prijavu učinjenu iz dobre namere.

➔ Za više informacija pogledajte **Smernice za zabranu odmazde** na portalu BallConnect.

MEĐUSOBNO POŠTOVANJE

U okviru našeg fokusa na naše ljude i kulturu, posvećeni smo promovisanju inkluzivnog radnog okruženja koji neguje jedinstvene kvalitete, vrednosti i potencijal svakog zaposlenog. Oslanjanje na različite perspektive, iskustva i težnje olakšava otkrivanje novih ideja i podsticanje na inovacije, što pospešuje razvoj i povećava vrednost širom naše globalne organizacije.

ZABRANA DISKRIMINACIJE

Naša kompanija je posvećena negovanju inkluzivnog radnog okruženja koje privlači i zadržava talentovanu, raznoliku radnu snagu. Da bi osigurao uspeh u stvaranju pozitivne sredine, kompanija Ball zabranjuje diskriminaciju bilo koje vrste.

Uopšteno gledano, diskriminacija je praksa ophođenja prema zaposlenju neke osobe manje ili više blagonaklono zbog neke zaštićene odlike. U zaštićene odlike mogu da spadaju rasa, pol, narodnost, boja kože, starost i druge odlike zaštićene ili važećim zakonskim uslovima ili konkretnim poslovnim smernicama.

Kompanija Ball nudi pozicije, transfere, unapređenja, zarade i druge prilike za napredovanje najkvalifikovanim zaposlenima, bez obzira na zaštićene odlike.

ZABRANA UZNEMIRAVANJA

Kompanija Ball je posvećena i negovanju radne sredine u kojoj nema uznemiravanja. Uznemiravanje je ponašanje kojim se stvara zastrašujuća, neprijateljska ili uvredljiva radna sredina ili kojim se neopravdano utiče na radni učinak pojedinca. Uznemiravanje može da ima razne oblike, u koje spadaju:

- Uvredljivi komentari
- Neželjeno udvaranje
- Ponižavajući, omalovažavajući ili lascivni vicevi, imejlovi ili ponašanje

➤ Za više informacija pogledajte **Smernice za poštovanje na radnom mestu** na portalu BallConnect i druge regionalne smernice koje zabranjuju diskriminaciju.

OČUVANJE PRIVATNOSTI PODATAKA

Kompanija Ball je posvećena zaštiti ličnih podataka svih osoba koje rade sa nama. Tu se podrazumeva zaštita ličnih podataka o zaposlenima, spoljnim saradnicima, dobavljačima i posetiocima. Nikada ne smemo da pristupamo ličnim podacima drugih zaposlenih ni da pribavljamo takve podatke bez dozvole, kao ni da otkrivamo lične podatke drugih zaposlenih unutar ili izvan kompanije Ball. Jedini izuzeci su slučajevi kada imamo odgovarajuće odobrenje i kada se lični podaci drugih zaposlenih koriste u zakonitu poslovnu svrhu i u skladu sa pravnim propisima i smernicama kompanije.

➤ Za više informacija pogledajte **Smernice za globalnu zaštitu podataka** na portalu BallConnect.

POŠTOVANJE ZAKONA O LIČNOM DOHOTKU I DEČJEM RADU

Posvećeni smo poslovanju na način usklađen sa važećim zakonima i propisima o radu i ljudskim pravima. Između ostalog, posvećeni smo poštovanju zakona o ličnom dohotku i radnom vremenu da bismo bili sigurni da naši zaposleni primaju odgovarajuću nadoknadu za rad koji obavljaju. Nimalo ne tolerišemo korišćenje dečjeg ili prinudnog rada ni trgovinu ljudima, a isto očekujemo i od preduzeća u našem lancu snabdevanja.

➔ Za više informacija pogledajte **Smernice za dečji i prinudni rad** i **Smernice za ljudska prava** na portalu BallConnect.

BEZBEDNOST I ZDRAVLJE NA RADU

Bezbednost i zdravlje na radu su jedan od naših najznačajnijih prioriteta, i svi mi moramo zajedničkim snagama da svedemo rizike po zdravlje i bezbednost na najmanju moguću meru. Od nas se očekuje da štitimo sopstveno zdravlje i bezbednost, kao i zdravlje i bezbednost naših kolega. Fokusiramo se na neprestano poboljšavanje, a krajnji cilj nam je potpuno odsustvo nezgoda. Svi moramo da budemo upoznati sa procedurama i smernicama koje se odnose na zdravlje i bezbednost pri obavljanju naših uloga, kao i da apsolutno poštujemo sve direktive u vezi sa zdravljem i bezbednošću.

➔ Za više informacija pogledajte **Smernice za zaštitu životne sredine, zdravlja i bezbednosti** na portalu BallConnect.

ZABRANA NASILJA I ORUŽJA NA RADNOM MESTU

Zaslužujemo priliku da radimo u sredini u kojoj nema nasilja ni pretnji. Kompanija Ball zabranjuje neprijateljsko i uvredljivo ponašanje, pretnje nasiljem ili nasilje, kao i posedovanje zabranjenog oružja u objektima kompanije ili tokom obavljanja aktivnosti kompanije, do mere dozvoljene lokalnim zakonima. Takođe, radi bezbednosti i sigurnosti svih zaposlenih i objekata kompanije, u radni prostor smeju da ulaze samo ovlašćeni posetioci.

➔ Za više informacija pogledajte **Smernice za pretnje i nasilje na radnom mestu** na portalu BallConnect.

SPREČAVANJE UPOTREBE ALKOHOLA I NARKOTIKA

Dužni smo da na mestu rada boravimo sa potpuno čistom svešču i da budemo u stanju da ispunjavamo svoje radne obaveze. To znači da na posao ne smemo da dolazimo narušene svesti i da uvek moramo da se ponašamo odmereno i promišljeno kada nam se nudi alkohol na poslovnom obedovanju ili okupljanju. Korišćenje alkohola, narkotika i nedozvoljenih supstanci predstavlja tešku povredu naših obaveza i može da ugrozi našu bezbednost i radni učinak.

➔ Za više informacija pogledajte **Smernice za upotrebu alkohola i narkotika na radnom mestu** na portalu BallConnect.

Naša bezbednost i zdravlje na radu su jedan od naših najznačajnijih prioriteta, i svi mi moramo zajedničkim snagama da svedemo rizike po zdravlje i bezbednost na najmanju moguću meru.

ZAŠTITA NAŠE KOMPANIJE

IZBEGAVANJE SUKOBA INTERESA

Od nas kao zaposlenih kompanije Ball se očekuje da se ponašamo poput vlasnika naše kompanije, što znači da smo dužni da postupamo u najboljem interesu kompanije. Očekuje se od nas da zanemarimo lične interese ili odnose koji su ili deluju da su pristrasni ili u sukobu sa najboljim interesima i reputacijom naše kompanije ili štetni po njih. Sredstva, imovinu ili informacije kompanije, kao i našu poziciju, ne smemo da koristimo za neprimerenu ličnu korist, a ne smemo ni da učestvujemo u aktivnostima koje stvaraju konkurenciju kompaniji Ball.

Od nas kao zaposlenih kompanije Ball se očekuje da se ponašamo poput vlasnika naše kompanije, što znači da smo dužni da postupamo u najboljem interesu kompanije.

Neki primeri sukoba interesa

- Lična ulaganja: Transakcije sa nekim preduzećem koje je delimično u vašem vlasništvu ili vlasništvu člana vaše porodice, a koje jeste ili bi moglo biti partner ili konkurent kompanije Ball, posebno ako ste vi uključeni u donošenje odluka u ime i za račun kompanije Ball a u vezi sa tim preduzećem
- Korišćenje vaše pozicije ili odnosa u kompaniji Ball radi promovisanja sopstvenih interesa ili interesa članova vaše porodice, u šta spada korišćenje poverljivih informacija stečenih tokom zaposlenja u kompaniji Ball za ličnu korist. Tu spadaju i nadzor ili direktno donošenje odluka koje se tiče nekog srodnika
- Odobravanje ugovora sa poslovnim partnerima u kojima vi ili neki član vaše porodice imate znatni finansijski ili drugi interes ili odnos, posebno ako ste u takvoj poziciji da utičete na važne odluke, da ste zaduženi za pregled, pregovaranje i odobravanje ugovora, ili na drugi način usmeravate poslovne aktivnosti kompanije Ball sa tim poslovnim partnerom
- Korišćenje ili uzimanje sredstava kompanije Ball, u šta spadaju objekti, oprema, osoblje, potrošna roba ili poverljive informacije, za lične svrhe ili za potrebe neodobrenih aktivnosti

Takve situacije se povremeno javljaju i ne spadaju nužno u kršenje; međutim, neotkrivanje potencijalnog sukoba jeste kršenje. Zato, ako naidete na takvu potencijalnu ili realizovanu situaciju, morate sa svojim rukovodiocem da porazgovarate o tome.

- Lično prihvatanje ma čega vrednog od poslovnih partnera koji treba uskoro da sklope poslovni odnos ili ugovor sa kompanijom Ball ili su upravo to učinili
- Zapošljavanje ili nuđenje zaposlenja bivšim ili aktuelnim državnim činovnicima, uključujući vojna lica i civilne službenike, na način koji nije u skladu sa pravnim propisima ili smernicama preduzeća
- Saradnja sa konkurentskim preduzećem u svojstvu zaposlenog, konsultanta ili akcionara ili zasnivanje radnog ili konsultantskog odnosa drugog preduzeća dok ste zaposleni kompanije Ball
- Učestvovanje u nekoj spoljnoj aktivnosti ili odnos sa nekim spoljnim klijentom, dobavljačem ili drugim preduzećem koji negativno utiče na integritet ili reputaciju kompanije Ball

Takve situacije se povremeno javljaju i ne spadaju nužno u kršenje; međutim, neotkrivanje potencijalnog sukoba jeste kršenje. Stoga morate sa svojim rukovodiocem da porazgovarate o svakoj takvoj potencijalnoj ili tekućoj situaciji.

Za više informacija pogledajte **Smernice za sukob interesa** na portalu BallConnect.

KORISNE INFORMACIJE

U srodnike spadaju roditelji, braća i sestre, supružnici, zakonski staratelji, deca, rodbina supružnika, dede i babe, unuci, rodbina po usvojenju i druga lica koja redovno stanuju u vašem domaćinstvu

UREDNO KNJIGOVODSTVO

Svi izveštaji i informacije o kompaniji moraju da se evidentiraju i predstavljaju precizno, uredno, pošteno i u skladu sa dobrim poslovnim praksama i važećim računovodstvenim standardima i pravnim uslovima. Bilo da te evidencije ili izveštaji imaju oblik kartica za evidenciju radnog vremena, izveštaja o troškovima, proizvodnih evidencija, izveštaja o ispitivanju, izveštaja o životnoj sredini, računovodstvenih evidencija, prepiske, ponuda, porudžbenica ili sličnih dokumenata, moraju da budu istiniti i potpuni. Uz to:

- Sve evidencije i finansijski izveštaji moraju precizno da odražavaju sve transakcije kompanije.
- U evidencije kompanije se ne smeju unositi lažne izjave ni lažni podaci.
- Mora se voditi računa da se osigura pravilno evidentiranje, obelodanjivanje i naplata svih troškova.

Takođe, moramo da poštujemo smernice za upravljanje evidencijama i rokove čuvanja na lokacijama na kojima poslujemo. Ti rokovi propisuju koliko dugo moramo da čuvamo poslovnu evidenciju, kao i procedure poštovanja zakonskih uslova u pogledu potencijalnih, tekućih ili minulih parnica.

Zaposleni koji rade na sačinjavanju evidencija i zaposleni koji sačinjavaju ili pripremaju izveštaje dužni su da prate i usvajaju poslovne ili sektorske/regionalne smernice i procedure koje se odnose na njihovu organizaciju. Vreme provedeno u radu mora da se evidentira precizno i bez odlaganja, a procedure naplate sati rada se moraju poštovati. Zaposleni moraju da koriste računovodstvene i upravljačke sisteme koje je odobrila kompanija. Rukovodioci moraju strogo da primenjuju ove standarde, da sprečavaju odstupanja i da nadređenim rukovodiocima bez odlaganja prijavljuju sve neregularnosti.

Za više informacija pogledajte **Smernice za upravljanje evidencijama** na portalu BallConnect.

PITANJE I ODGOVOR

P: Janko je zadužen za sačinjavanje kvartalnih finansijskih izveštaja za njegovu službu i generalno brzo primećuje i ispravlja sve netačnosti. One su obično posledica žurbe pri unosu i spadaju u službeničke greške, a Janku obično ne treba puno vremena da ih ispravi. Međutim, u ovom kvartalu redovno primećuje neregularnosti koje deluju dosta složenije, gotovo namerne. Na kraju je utvrdio gde je izvor pogrešno prijavljenih prihoda i smatra da su te stavke deo veće prevare. Šta treba da uradi?

O: Janko ne treba da prećuti. Identifikovao je potencijalnu prevaru u finansijskom računovodstvu svog tima i mora odmah da izrazi zabrinutost tako što će se obratiti svom rukovodiocu, referentu Kadrovske službe ili Compliance Alliance timu. Nije dovoljno da samo ispravi netačne stvari. Janko neće pretrpeti odmazdu zbog takve prijave, čak i ako bi istraga koja usledi utvrdila da nije bilo nepropisnog ponašanja.

SARADNJA PRI DRŽAVNIM REVIZIJAMA, UPITIMA I ISTRAGAMA

Dužni smo da saradujemo pri državnim istragama. To znači da ćemo pravovremeno pružati odgovarajuće informacije, prema zahtevu. Međutim, prvo moramo da se obratimo Pravnoj službi i drugim relevantnim poslovnim ili korporativnim funkcijama pre nego što dostavimo bilo koju dokumentaciju ili obavimo razgovor, da bismo bili sigurni da imamo sve informacije neophodne za pravilno odgovaranje na pitanja.

Svi izveštaji i informacije o našoj kompaniji moraju da se sačinjavaju i predstavljaju na tačan i precizan način.

ZAŠTITA INFORMACIJA NAŠE KOMPANIJE

SPREČAVANJE INSAJDRSKOG POSLOVANJA

Zaposleni u kompaniji Ball i druga lica povezana sa kompanijom često imaju pristup značajnim informacijama koje nisu javnog karaktera (često nazivane „insajderske informacije“) o našoj kompaniji ili drugim preduzećima sa kojima saradujemo, a koje nisu raspoložive ljudima van naše kompanije. Kao zaposleni kompanije Ball, ne smemo da učestvujemo u transakcijama povezanim sa akcijama ili obveznicama kompanije Ball, niti sa akcijama ili obveznicama drugog preduzeća sa kojim kompanija Ball saraduje, dok u svom posedu imamo značajne informacije o kompaniji Ball ili drugom preduzeću koje nisu javnog karaktera.

KORISNE INFORMACIJE

U insajderske informacije mogu spadati:

- *Informacije o planovima za pripajanje, sticanje ili otepljenje dela kompanije*
- *Razvoj novih proizvoda*
- *Marketinške strategije*
- *Finansijski rezultati*
- *Ugovori sa klijentima ili dobavljačima koji su od značaja za kompaniju Ball*
- *Druge važnije poslovne transakcije od značaja za kompaniju*

Kvalifikator „od značaja“ se odnosi na informacije koje bi investitor verovatno smatrao važnim pri donošenju odluke o ulaganju, poput kupovine ili prodaje akcija.

Moramo da pazimo da insajderske informacije ne prosledimo nikome („odavanje“).

 Za više informacija pogledajte **Politika insajderskog poslovanja** na portalu BallConnect.

Mi, kao zaposleni kompanije Ball, ne smemo da koristimo insajderske informacije radi uticanja na sopstvene ili tuđe odluke o ulaganju, a ne smemo ni da vršimo transakcije sa hartijama od vrednosti kompanije Ball dok u svom posedu imamo značajne informacije koje nisu javnog karaktera.

ZAŠTITA INTELKTUALNE SVOJINE I POVERLJIVIH PODATAKA O KOMPANIJI

Poverljivim podacima o našoj kompaniji možemo da imamo pristup po principu nužnosti. Takvi podaci se moraju štititi tokom i posle trajanja radnog odnosa i ne smeju se koristiti za ličnu dobit.

Poverljivi podaci o kompaniji se moraju pažljivo kontrolisati i štititi i koristiti samo u predviđene svrhe i o njima se sme diskutovati samo sa ovlašćenim osobama ili organizacijama i samo do mere do koje je to nužno. Nikako ne smemo da delimo ili dajemo fajlove ili podatke o kompaniji neovlašćenim osobama ili organizacijama dok ne dobijemo odgovarajuće odobrenje.

Intelektualna svojina kompanije Ball nam je dragocena i mora se štititi. U intelektualnu svojinu mogu da spadaju autorska prava, žigovi, dizajni, logotipi i brendovi.

Treća lica sa kojima saradujemo često dele svoje poverljive podatke i intelektualnu svojinu sa nama. Te podatke i intelektualnu svojinu štitimo pažljivo koliko i sopstvene.

KORISNE INFORMACIJE

U poverljive podatke o kompaniji mogu da spadaju finansijski podaci, aktivnosti na mestima rada, proizvodni procesi, zapisi o proizvodnji, informacije o zaposlenima, poslovni planovi, softverski fajlovi, lozinke, tehnički podaci, crteži, strateški i operativni planovi, podaci o klijentima, ugovori, sporazumi i druge dragocene informacije o kompaniji.

➔ Za više informacija pogledajte **Smernice za poverljivost** na portalu BallConnect.

PITANJE I ODGOVOR

P: Milica prisustvuje strukovnom sajmu u Londonu i tom prilikom slučajno ostavi laptop u kafiću. Primetila je da ga nema kad je uveče stigla u hotel. Milica zna da na laptopu ima poverljive podatke o kompaniji, pa planira da se ujutru vrati da ga potraži. Da li je to sve što treba da učini?

O: Ne. Ako Milica zna da na laptopu ima poverljive podatke o kompaniji, treba bez odlaganja da o incidentu obavesti svoju regionalnu IT službu, Pravnu službu i rukovodioca.

ZAŠTITA MATERIJALNE SVOJINE

Svi smo dužni da čuvamo i štitimo sredstva naše kompanije, uključujući njenu imovinu, objekte, opremu i novac, a ujedno se od nas očekuje da ta sredstva pravilno koristimo.

ZAŠTITA INFORMACIJA

Dužni smo da očuvamo bezbednost svih podataka o kompaniji, kao i da na etički i zakonit način koristimo mreže i računarske sisteme kompanije Ball. Iako je povremena upotreba tih sistema u lične svrhe dozvoljena, ne smemo da zaboravimo da naša kompanija zadržava pravo da nadgleda našu upotrebu, osim ako je to zabranjeno lokalnim zakonima. Moramo da poštujemo sve bezbednosne principe i interne kontrole kompanije Ball kada koristimo informacione i komunikacione sisteme naše kompanije.

Moramo da štitimo svoje lozinke i druge pristupne šifre tako što ćemo poštovati smernice za zaštitu lozinki. Ne smemo da dozvolimo drugima da koriste naše naloge. Podaci o kompaniji se ne smeju prenositi sa naših računara na neodobrene prenosive uređaje.

Znamo da je internet javno mesto. Prilikom pisanja elektronskih poruka budite svesni da, nakon što se pošalje, svaka poruka može lako da bude izmenjena, izobličena i prosleđena bez našeg znanja ili dozvole. Imejlovi, instant poruke (poruke u četovima) i SMS-ovi treba da se pišu jednako pažljivo kao i svaki drugi dokument kompanije. Ni u kom trenu ne smemo da koristimo internet ili svoj imejl u neodobrene ili nezakonite svrhe niti za preuzimanje seksualno sugestivnog, nepristojnog ili nezakonitog materija.

➔ Za više informacija pogledajte **Smernice za primerenu upotrebu** i druge smernice za informacione tehnologije na portalu BallConnect.

Imejlovi, instant poruke (poruke u četovima) i SMS-ovi treba da se pišu jednako pažljivo kao drugi dokumenti kompanije.

KORIŠĆENJE DRUŠTVENIH MREŽA

Kompanija Ball prepoznaje važnost interneta pri oblikovanju mišljenja javnosti o kompaniji. Svesni smo i važnosti koju zaposleni mogu da imaju u usmeravanju strukovnih diskusija na društvenim mrežama. Podržavamo pravo zaposlenih da, dobro informisani, budu aktivni na internetu na blogovima i u drugim interakcijama na društvenim mrežama.

Evo nekih opštih podsetnika i smernica koje treba poštovati prilikom korišćenja društvenih mreža:

- Nikada ne otkriva značajne informacije o kompaniji Ball koje nisu javnog karaktera.
- Ako postavljate nešto o kompaniji Ball, utvrdite da li ste prema lokalnim zakonima dužni da navedete i svoju vezu sa tom kompanijom.
- Poruke koje postavite na društvene mreže su trajni zapisi koji, poput imejla, mogu da se prosleđuju i menjaju bez našeg pristanka.
- Poverljive podatke o kompaniji, poput informacija o klijentima ili zaposlenima, materijala zaštićenih autorskim pravima ili insajderske informacije, ne smete da delite u okviru aktivnosti i komunikacija na svojim ličnim nalogima na društvenim mrežama.
- Poštujte druge tako što nećete postavljati ni slati sadržaj – poput diskriminatornih ili uznemirujućih komentara, ili nedoličnih ili sramnih slika – kojim se krše ovaj Kodeks ili smernice kompanije.
- Opšte pravilo je da ne smete da se izjašnjavate u ime kompanije Ball Corporation ako vas kompanija nije imenovala kao osobu za odnose sa javnošću.

Naše Smernice za aktivnosti na društvenim mrežama pružaju uputstva za donošenje ispravnih odluka o aktivnostima na blogovima povezanim sa poslom, o postavljanju sadržaja i o drugim aktivnostima na internetu, kao i odgovaranju na izjave drugih na internetu. Te smernice važe za naše aktivnosti na društvenim mrežama čak i kada nismo na poslu.

 Za više informacija pogledajte **Smernice za aktivnosti na društvenim mrežama** na portalu BallConnect.

PITANJE I ODGOVOR

P: Steva čita objave na društvenim mrežama i primećuje neke izjave o kompaniji Ball za koje je siguran da su neistinite. Da li treba da reaguje i raščisti stvari?

O: Ne. Steva ne sme da reaguje na takve izjave, već treba da pogleda **Smernice za aktivnosti na društvenim mrežama** i da obavesti svog rukovodioca o tim izjavama.

KOMUNICIRANJE SA INVESTITORIMA, MEDIJIMA I INTERESNIM GRUPAMA

Naša kompanija mora na isti način da komunicira sa investitorima, analitičarima, medijima i javnim interesnim grupama, a komunikacija naše kompanije mora da bude usklađena sa važećim zakonskim propisima i smernicama kompanije. Ne smemo da komuniciramo u ime naše kompanije, čak i ako izjavu dajemo na internetu, ako ne spadamo u osobe za odnose sa javnošću koje je imenovala kompanija ili ako nismo prvo kontaktirali Službu za korporativnu komunikaciju ili Službu za odnose sa investitorima.

 Za više informacija pogledajte **Smernice za odnose sa javnošću** i **Smernice za javne poslove** na portalu BallConnect.

Ne smemo da komuniciramo u ime naše kompanije, čak i ako izjavu dajemo na internetu.

INTERAKCIJA SA NAŠIM KLIJENTIMA, DOBAVLJAČIMA I DRUGIM POSLOVNIM PARTNERIMA

DAVANJE I PRIMANJE POKLONA I ZNAKOVA PAŽNJE

Pri svim poslovnim aktivnostima, sve osobe koje rade za ili u ime naše kompanije moraju da se ponašaju na takav način da nema ni stvarnog ni prividnog nedoličnog ponašanja. Povremeno smemo da razmenjujemo skromne poklone ili druge znakove pažnje, poput obroka i reprezentacije, sa trenutnim ili potencijalnim klijentima, dobavljačima ili drugim poslovnim partnerima. Međutim, tvrdnje o mitu ili korupciji mogu da nastanu čak i ako se posumnja da je neki poklon ili znak pažnje dat ili primljen sa namerom nedoličnog uticaja na neku poslovnu odluku.

Pri svim poslovnim aktivnostima, sve osobe koje rade za ili u ime naše kompanije moraju da se ponašaju na takav način da nema ni stvarnog ni prividnog nedoličnog ponašanja.

Da bi se rizik povezan sa nedoličnim poklonima i znakovima pažnje sveo na minimum, svaki poklon i znak pažnje koji damo ili primimo mora da bude:

- Povezan sa nekom poslovnom svrhom
- Prigodan u smislu vremena i mesta
- Nominalne vrednosti
- Redak
- Spontano razmenjen, bez traženja
- Nešto što nije novac ili ekvivalent novca, poput poklon-kartice
- Pravilno dokumentovan
- U skladu sa odgovarajućim smernicama kompanije/drugog lica (i davaoca i primaoca)
- U skladu sa važećim zakonskim propisima, uključujući lokalne zakone
- Transakcija koja ne bi stvorila utisak nedoličnosti

Treba da budemo spremni da diplomatski odbijemo poklon ili znak pažnje koji nam se ponudi ako ne ispunjava ove uslove.

Uz to, državne agencije i službe često imaju stroge uslove u pogledu prihvatanja poklona ili drugih znakova pažnje od strane njihovih zaposlenih i članova porodica. Moramo da budemo upoznati sa tim uslovima državnih agencija, kao i uslovima koje primenjuju klijenti, dobavljači i drugi poslovni partneri koji imaju dobro razvijen odnos sa državnim agencijama.

➔ Za više informacija pogledajte **Smernice za korišćenje sredstava kompanije i Smernice za korupciju u inostranstvu/globalno sprečavanje korupcije** na portalu BallConnect.

KORISNE INFORMACIJE – za vladu SAD

Zaposlenima u vladi SAD je zabranjeno da prihvataju poklone i znake pažnje ma koje vrednosti, osim promotivnih predmeta nominalne vrednosti, u okviru pravila 20/50 USD (detaljnije objašnjenog ispod). U skladu s tim zabranama, davanje ili nuđenje poklona ili drugih znakova pažnje klijentima, prodavcima i dobavljačima koji su blisko povezani sa vladom SAD dozvoljeno je samo ako zbirna vrednost data u jednoj prilici ne premašuje 20 USD. Uz to, zbirna vrednost poklona/drugih znakova pažnje ne sme da premaši 50 USD u jednoj kalendarskoj godini.

Pokloni i znakovi pažnje koji se nude članovima Kongresa SAD ili njihovim službenicima su strogo uređeni Zakonom o iskrenom rukovođenju i otvorenoj vladi iz 2007. godine. Zbog složenosti tih ograničenja, zaposleni u kompaniji Ball ne smeju da nude poklone ni znake pažnje članovima Kongresa SAD ni njihovim službenicima bez prethodnog odobrenja kompanije. Ta ograničenja ne važe za političke priloge date od strane zaposlenih u privatnom svojstvu.

PITANJE I ODGOVOR

P: Filip, koji radi za jednog dobavljača kompanije Ball, nedavno je poslao Jovani skup ručni sat Rolex sa porukom „Hvala vam na neprestanoj brizi. Unapred se radujemo budućoj dugogodišnjoj saradnji!“. Jovana ne želi da uvredi Filipa, ali ne može da primi tako luksuzan poklon. Šta Jovana treba da uradi?

O: Jovana ne treba da prihvati sat. Iako je u pitanju lep gest, zbog svoje visoke vrednosti on bi mogao biti, ili bi mogao da deluje kao poklon dat sa namerom neprimerenog uticaja na Jovanine poslovne odluke. Za nas kao zaposlene kompanije Ball, odnosi sa prodavcima i odluke o kupovini moraju uvek da se zasnivaju na zaslugama, a ne na poklonu. Ako Jovana ima pitanja ili smatra da bi vraćanjem poklona uvredila Filipa, treba da se obrati Compliance Alliance timu, Pravnoj službi ili svom rukovodiocu i zatraži savete.

IZBEGAVANJE MITA I KORUPCIJE

Sa konkurencijom se nadmećemo kroz naše inovativne proizvode i naš fokus na bliskost sa klijentima. Nikada ne podmićujemo naše poslovne partnere ili državne službenike i nikada ne pokušavamo da nedolično utičemo na njih.

Brojni su međunarodni zakoni koji zabranjuju mito i korupciju, uključujući američki Zakon o korupciji u inostranstvu, britanski Zakon o mitu, brazilski Zakon o zabrani korupcije i slični zakoni o sprečavanju korupcije koji važe u mnogim drugim zemljama. Važno je imati na umu da, čak i kada se mito opisuje kao lokalni običaj ili je malog iznosa, on je skoro uvek nezakonit i uvek je u suprotnosti sa smernicama kompanije.

I osoba i kompanija mogu da pretrpe velike kazne zbog kršenja zakona o sprečavanju korupcije, a nijedna potencijalna poslovna prilika ne može da opravda narušavanje naše reputacije integriteta. Nikada ne pristajemo da neposredno ili posredno ponudimo, obećamo ili platimo nešto vredno da bismo uticali na odlučivanje nekog državnog službenika ili nekog od naših poslovnih partnera. Ne tražimo i ne prihvatamo mito za sebe ili u ime kompanije niti razmenjujemo provizije.

Sarađujemo sa raznim trećim licima, od kojih neka mogu da postupaju u naše ime ili čak imaju interakciju sa državnim službenicima. Stoga moramo da budemo pažljivi pri komunikaciji sa tim trećim licima i moramo da nadziramo radnje koje oni preduzimaju u naše ime. Pošto naša treća lica moraju da poštuju iste uslove u pogledu sprečavanja korupcije kao i mi, ne sarađujemo sa trećim licima koja daje ili prihvata mito u naše ime.

➔ Za više informacija obratite se Compliance Alliance timu ili Pravnoj službi ili pogledajte **Smernice za korupciju u inostranstvu/globalno sprečavanje korupcije** na portalu BallConnect.

Ne tražimo i ne prihvatamo mito za sebe ili u ime kompanije niti razmenjujemo provizije.

KORISNE INFORMACIJE

Državnim službenikom se može smatrati referent, zaposleni ili predstavnik neke državne agencije ili zaposleni nekog preduzeća koje je u vlasništvu države ili pod upravom države. Taj termin se definiše široko, obuhvata članove porodica službenika i može da važi čak i kada veza sa vladom države nije očigledna, na primer u slučaju generalnog direktora preduzeća u kom inostrana vlada ima upravljački udeo.

Spoljni zastupnici su sva lica koja nisu zaposlena u kompaniji Ball, poput zastupnika, konsultanata, predstavnika, dobavljača, distributera, koja bi imala ovlašćenje da postupaju u ime i za račun kompanije Ball.

PITANJE I ODGOVOR

P: Ivan pokušava da pribavi dozvole za otvaranje novog postrojenja kompanije Ball u zemlji koju ne poznaje. Rečeno mu je da će lako pribaviti dozvole ako angažuje jednog određenog lokalnog konsultanta i plati naknadu. Da li treba da postupi tako?

O: Ivan treba da bude oprezan. Kada sarađujemo sa trećim licem, moramo da budemo sigurni da to lice poštuje sve važeće pravne propise, uključujući uslove u pogledu sprečavanja korupcije. Moramo da budemo sigurni da su ispoštovane sve procedure provere datog spoljnog zastupnika. Ako imate pitanja o angažovanju trećeg lica ili o radnjama trećeg lica, obratite se Compliance Alliance timu ili Pravnoj službi.

PRAVIČNO POSLOVANJE

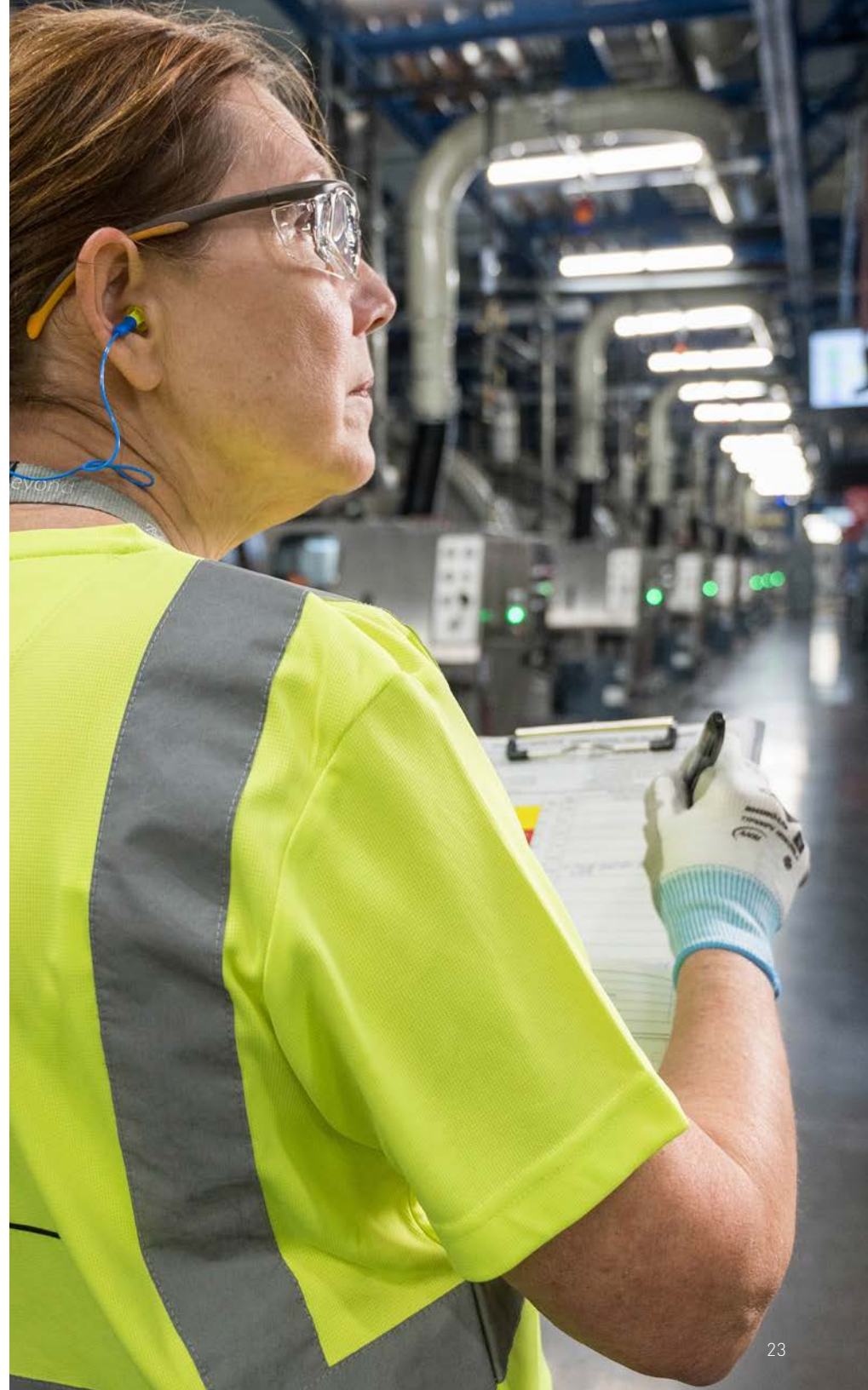
POŠTENA KONKURENCIJA

Postoje brojni međunarodni zakoni koji važe za našu kompaniju, a prema kojima su vođenje određenih diskusija sa konkurentima i druge nekonkurentne poslovne aktivnosti nezakoniti. Na primer, nezakonito je da poslovni konkurenti izričitim sporazumom ili zajedničkim preduzimanjem neke radnje nameštaju cene ili profitne marže svojih proizvoda; određuju nivoe proizvodnje za svoje proizvode; dele tržišta svojih proizvoda, geografski ili prema klijentima; ili učestvuju u nameštenom licitiranju za snabdevanje pri čemu se ponuđač bira na osnovu najkonkurentnije ponude (takozvano „nameštanje licitacije“).

S tim u vidu, sa konkurencijom ne smemo da diskutujemo, razmenjujemo informacije niti da dogovaramo:

- Cene ili druge uslove prodaje klijentima
- Cene ili druge uslove kupovine od dobavljača
- Koje ćemo klijente snabdevati kojim proizvodima
- Koje dobavljače ćemo koristiti ili koje proizvode ćemo kupovati od konkretnih dobavljača
- Monopolizaciju, dominaciju ili kontrolisanje tržišta
- Prestanak proizvodnje, prodaju ili distribuciju proizvoda za klijenta ili geografsko tržište

Postoje brojni međunarodni zakoni koji važe za našu kompaniju, a prema kojima su vođenje određenih diskusija sa konkurentima i druge nekonkurentne poslovne aktivnosti nezakoniti.

Ako neki konkurent pokuša da sa nama razgovara o nekoj od ovih tema ili nas pozove da učestvujemo u nekom nekonkurentskom ponašanju, treba odmah o tome da obavestimo Pravnu službu ili Compliance Alliance tim. Ne samo da utisak nekonkurentskog ponašanja može da stvori probleme po našu kompaniju, već može i da prouzrokuje krivične sankcije po umešana lica, kao i da naruši reputaciju naše kompanije. Vodite računa u situacijama koje bi mogle da dovedu do sumnjivog ponašanja, poput sajмова ili konvencija, a ako sumnjate na neki problem postavite pitanja nadležnima.

➔ Za više informacija pogledajte **Smernice za sprečavanje monopola** na portalu BallConnect.

PITANJE I ODGOVOR

P: Katarina je na ručku u okviru jednog sajma, sedi pored Dejana koji radi za konkurenta. Dejan pita Katarinu da li će kompanija Ball da nastupi sa nekim novim proizvodima i ujedno otkriva da će njegova kompanija predstaviti nove proizvode koji bi bili konkurentni onima kompanije Ball. Katarina odbija da razgovara sa Dejanom i odlazi. Pošto nije otkrila ništa od informacija o kompaniji Ball i pošto je odmah otišla, da li svakako treba da prijavi incident?

O: Da. Dejan je obelodanio informacije Katarini i stiče se utisak da pokušava da na neprimeren način sazna proizvodnu strategiju kompanije Ball. Katarina treba odmah da se obrati Compliance Alliance timu ili Pravnoj službi.

KORISNE INFORMACIJE

Nemojte diskutovati ni razmenjivati informacije sa konkurentima (ili potencijalnim konkurentima) o temama kao što su cene, troškovi, uslovi ili odredbe prodaje, tržišni segmenti, klijenti ili marketinške strategije. Ako diskusija skrene na neku konkurentski osetljivu temu, zaustavite razgovor, udaljite se od situacije i incident odmah prijavite Compliance Alliance timu ili Pravnoj službi.

POŠTENI POSTUPANJE I MARKETINŠKE PRAKSE

Informacije o konkurentima i dobavljačima predstavljaju vrednu stvar. Poštujemo prava svojih konkurenata i dobavljača i uvek ćemo se pošteno ophoditi prema njima. Nastojimo da se pred konkurencijom istaknemo kroz naše proizvode, a ne kroz neetičke poslovne prakse.

Prilikom poslovanja u ime i za račun kompanije Ball, moramo da pazimo da nam sve interakcije budu direktne i poštene. Trebalo bi da izbegavamo omalovažavajuće i neistinite izjave o konkurentima, kao i netačne ili nepoštene izjave o našim proizvodima kada ih poredimo sa konkurentskim. Kršenje tih praksi bi moglo da dovede do parnične ili krivične odgovornosti po kompaniju Ball i umešane zaposlene.

KVALITET PROIZVODA

Na nivou svih naših sektora, naš dugoročni uspeh se zasniva na proizvodnji visokokvalitetnih proizvoda. Mi kao zaposleni imamo važnu ulogu u preduzimanju svih koraka neophodnih da se osiguraju ujednačenost i kvalitet artikala koje isporučujemo. Bilo da se nalazimo u našim pogonima, laboratorijama ili kancelarijama, ako uočimo nešto što nije u skladu sa standardima kompanije Ball treba da se obratimo svom rukovodiocu ili Compliance Alliance timu.

Poštujemo prava svojih konkurenata i dobavljača i uvek ćemo se pošteno ophoditi prema njima.

PODRŠKA NAŠIM ZAJEDNICAMA

ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE

Postrojenjima naše kompanije se upravlja na način usklađen sa našim smernicama za zaštitu životne sredine i svim važećim pravnim propisima i uredbama i ona ujedno i posluju po tim principima. Svaka operativna ili poslovna jedinica primenjuje sistem upravljanja uticajem na životnu sredinu koji odgovara njenom poslovanju, a svi mi moramo da budemo svesni svojih obaveza u pogledu tih sistema. Naša kompanija nastoji da bude lider u oblasti ekološke odgovornosti i da na najmanju moguću meru svede trenutni i budući rizik po životnu sredinu.

➔ Za više informacija pogledajte **Smernice za poštovanje ekoloških propisa** na portalu BallConnect.

Naša kompanija nastoji da bude lider u oblasti ekološke odgovornosti.

UČESTVOVANJE U

ODRŽIVOSTI ZAJEDNICE

Održivost je sistematski način razmišljanja o stvarima koje svakodnevno radimo kao globalna kompanija i o tome kako naše aktivnosti uzajamno deluju sa svetom oko nas. Balansiranjem ekonomskog, ekološkog i društvenog uticaja odluka koje donosimo i naših aktivnosti stvaramo dugoročnu, zajedničku vrednost za našu kompaniju i zainteresovane strane.

Već decenijama smanjujemo utrošak materijala u ambalažnim proizvodima, povećavamo energetska efikasnost, poboljšavamo bezbednost, podržavamo programe reciklaže ambalaže, pomažemo dobrotvornim organizacijama i ulažemo u zajednice u kojima živimo i radimo. Danas svoju težnju ka održivosti fokusiramo na ključne oblasti prioriteta, u koje spadaju ekološko zbrinjavanje proizvoda, operativna izvrsnost, upravljanje talentima i ambasadori zajednica. Prilikom poslovanja koncentrišemo se na „Veliku šestorku“, odnosno bezbednost, struju, gas, vodu, otpad i isparljiva organska jedinjenja (VOC).

Izveštaj o održivosti naše kompanije, koji se sačinjava svake druge godine, opisuje našu strategiju održivosti, minuli učinak i buduće ciljeve. Da biste saznali više o tome koliko i kako je kompanija Ball posvećena održivosti, posetite www.ball.com/sustainability. Svi zaposleni treba da budu upoznati sa našim ciljevima održivosti i da rade na njihovom ostvarenju. Bilo kroz velike akcije, poput ugradnje još efikasnije opreme, ili kroz male radnje pojedinaca, poput volontiranja, promovisanja reciklaže ili isključivanja svetla, svi mi koji radimo u kompaniji Ball možemo da budemo uzori rada na održivosti.

Svoj trud na polju održivosti fokusiramo na šest prioriteta poslovne održivosti: inovacija, operacije, upravljanje talentima, reciklaža, lanac snabdevanja i zajednica.

HUMANITARNE ORGANIZACIJE

Naša posvećenost zajednicama u kojima živimo i poslujemo bila je sastavni deo korporativne kulture kompanije Ball još od osnivanja. Podržavamo organizacije, programe i građanske inicijative koje doprinose održivom načinu života i podstiču na filantropiju unutar zajednice i na volontiranje kroz dobrotvorne donacije koje sponzoriše kompanija Ball i kroz druge dobrotvorne ciljeve. Moramo da se postaramo da naše volontiranje, donacije i učestvovanje u zajednici budu u skladu sa našim Kodeksom, našim smernicama i zakonima i da se uverimo da, na primer, naše donacije ne krše zakone o sprečavanju korupcije ili druge važeće standarde i pravila.

➔ Za više informacija pogledajte **Smernice za poklone i volontiranje** na portalu BallConnect.

ODGOVORNO UČESTVOVANJE U POLITIČKIM AKTIVNOSTIMA

Naša kompanija podstiče nas kao pojedince da učestvujemo u političkim procesima na zakonit način po našem izboru. Međutim, doprinosi kompanije Ball političkim kampanjama su strogo uređeni. Naše smernice zabranjuju korišćenje poslovnih sredstava u političke svrhe u meri u kojoj je to zabranjeno zakonom. Kompanija Ball je sačinila i održava odbor za političke akcije (BallPAC) kroz koji na zakonit način daje priloge kandidatima koji se bore za mesto u Kongresu SAD.

➔ Za više informacija pogledajte **Smernice za političke priloge i političke angažmane zaposlenih i Smernice za korupciju u inostranstvu/globalno sprečavanje korupcije** na portalu BallConnect.

POŠTOVANJE EKONOMSKIH I TRGOVINSKIH SANKCIJA

Posvećeni smo poštovanju svih važećih trgovinskih zakona i propisa. Sjedinjene Američke Države, Evropska Unija i mnoge druge teritorije u kojima kompanija Ball posluje imaju propise koji uređuju uvoz i izvoz robe, softvera, tehnologija i tehničkih podataka (uključujući podatke i usluge koji se prenose elektronski), kao i propise koji se odnose na embargo, bojkote i druge ekonomske sankcije.

Trgovinski zakoni i propisi ne dozvoljavaju kompaniji Ball da učestvuje u trgovini sa određenim osobama, entitetima i zemljama. Povreda tih trgovinskih zakona može da dovede do velikih finansijskih i krivičnih kazni po kompaniju Ball i odgovorne zaposlene. Nepoštovanje Smernica za ekonomske i trgovinske sankcije kompanije Ball može da utiče na evaluaciju zaposlenog i može da dovede do izricanja disciplinske mere, uključujući i raskid radnog odnosa.

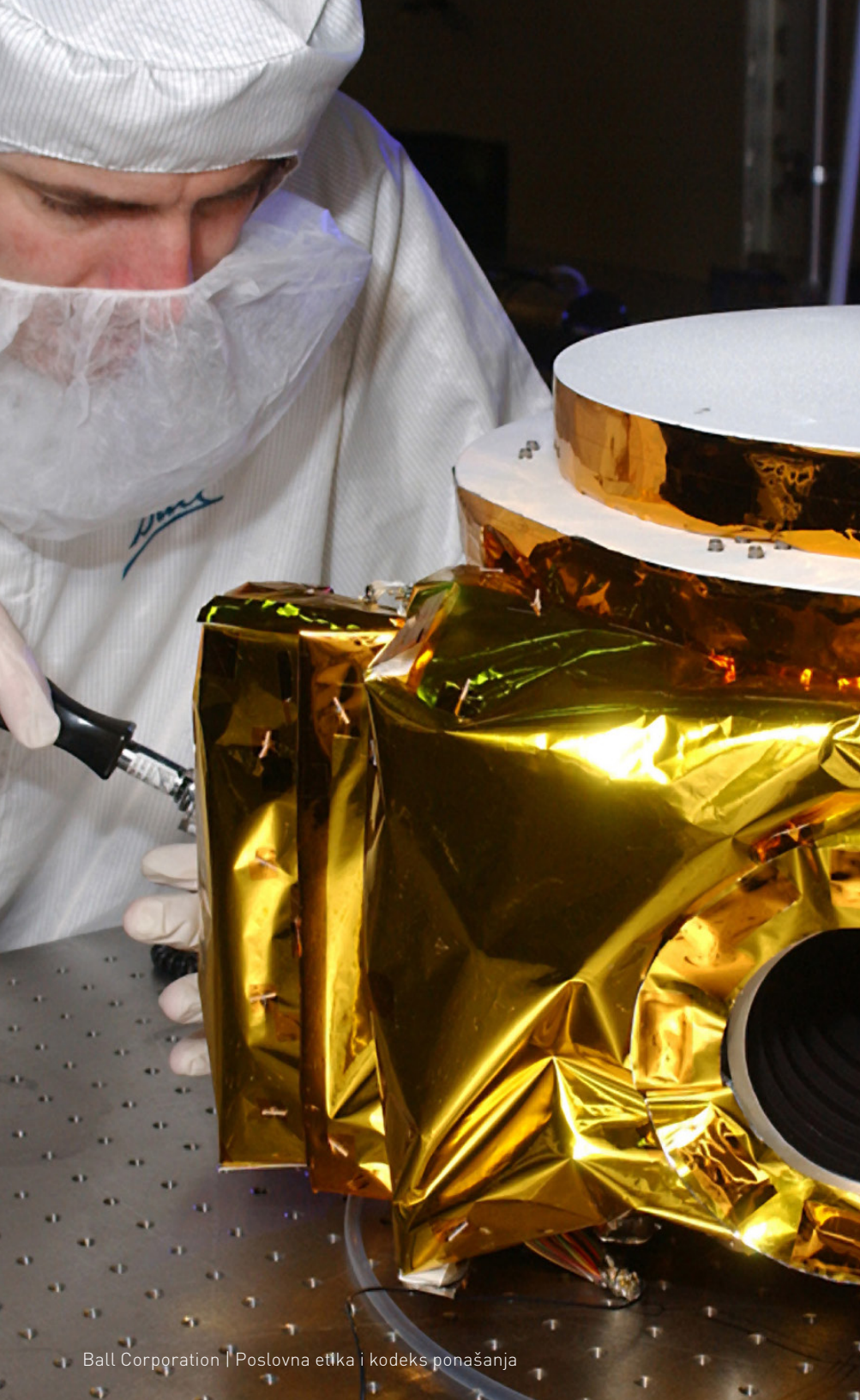
Ovi zakoni i propisi su složeni i periodično se menjaju. Za više informacija pogledajte **Smernice za poštovanje propisa pri izvozu i uvozu** i **Smernice za poštovanje ekonomskih i trgovinskih sankcija** na portalu BallConnect.

IZBEGAVANJE PRANJA NOVCA

Naša kompanija poštuje sve važeće pravne propise koji zabranjuju pranje novca. „Pranje novca“ je proces kroz koji osobe ili grupe pokušavaju da sakriju prihode od nezakonitih aktivnosti ili pokušavaju da izvore nezakonitih sredstava prikažu kao zakonite.

Moramo proaktivno da pristupamo neobičnim i sumnjivim transakcijama. Moramo da znamo koji su tipovi transakcija i aktivnosti u našem odeljenju podložniji pranju novca, zbog čega se moraju intenzivnije nadzirati. Ako uočimo ili posumnjamo na neku aktivnost ili transakciju, moramo odmah da se obratimo svom rukovodiocu ili Compliance Alliance timu.

POŠTENO PRIKUPLJANJE POSLOVNIH INFORMACIJA

Naša kompanija formira planove i strategije da bi stekla uvid u tržišta, predvidela tehnološke i poslovne promene i ocenila uticaj konkurencije.

Iako je prikupljanje javno dostupnih informacija o konkurentima i njihovoj robi i uslugama potpuno ispravno i redovno se upražnjava u našim delatnostima, taj proces prikupljanja mora da bude zakonit i etički ispravan. Na primer, zabranjeno je tražiti ili koristiti poverljivu intelektualnu svojinu koja pripada nekom dobavljaču, klijentu, konkurentu ili poslovnom saradniku. Uz to, nikada ne smemo uvredljivo da komentarišemo svoje konkurente niti da nepošteno poredimo proizvode i usluge konkurenta sa našima.

Povremeno možemo da steknemo pristup poverljivim informacijama konkurenta ili drugog preduzeća ili da nam bude ponuđen pristup takvim informacijama. Osim ako je jasno da je dati konkurent ili drugo preduzeće odobrilo obelodanjivanje takvih informacija, treba da odbijemo ponudu i da vratimo sav primljeni materijal i ne smemo da napravimo ni zadržimo kopije tog materijala. Informacije o konkurentu ili drugom preduzeću treba tretirati uz isto poštovanje kakvo bismo očekivali od drugih kada bi naišli na poverljive informacije o kompaniji Ball.

IZJAVA O ODRICANJU

Svako odricanje ma koje odredbe ovog Kodeksa mora unapred da odobri Upravni odbor naše kompanije ili odgovarajući komitet Upravnog odbora. Svako odricanje ovog Kodeksa koje odobri Upravni odbor za nekog direktora ili drugog visokog rukovodioca mora bez odlaganja javno da se obelodani akcionarima.

Naša kompanija formira planove i strategije da bi stekla uvid u tržišta, predvidela tehnološke i poslovne promene i ocenila uticaj konkurencije.

DODATNI MATERIJALI

U mnogim slučajevima, vaš rukovodilac ili referent Kadrovske službe će moći da vam odgovori na pitanja ili zabrinutosti ili da vas uputi u pravom smeru.

COMPLIANCE ALLIANCE

Ako želite da postavite pitanja ili prijavite potencijalne probleme u vezi sa ovim Kodeksom ponašanja, smernicama i procedurama ili sa drugim problemima u vezi sa etikom ili poštovanjem propisa, obratite se Compliance Alliance timu ili regionalnoj kontakt osobi za poštovanje propisa.

compliancealliance@ball.com

COMPLIANCE ALLIANCE – LINIJA ZA POMOĆ

Ako imate da prijavite potencijalni problem u vezi sa poštovanjem propisa, posetite ballcompliancehotline.com ili pozovite lokalnu besplatnu liniju za pomoć Compliance Alliance tima. Servisom za prijavljivanje upravlja spoljno treće lice, a dostupan je 24 sata na dan, sedam dana u nedelji.

PRAVNA SLUŽBA

U Pravnoj službi rade stručnjaci za regionalna i sektorska pitanja i oni mogu odgovoriti na pitanja i rešiti nedoumice. Ako vas brine nešto u vezi sa pravnim pitanjima, sukobom interesa ili etikom, možete da se obratite nekom od naših pravnika.

INTERNA REVIZIJA

Tim za internu reviziju je na raspolaganju da vam odgovori na pitanja ili reši nedoumice u vezi sa internom računovodstvenom kontrolom ili revizijom.

InternalAudit@ball.com

LINIJE ZA POMOĆ OKO POŠTOVANJA PROPISA

SJEDINJENE AMERIČKE DRŽAVE

Zajednički poslovi/ambalaža 1-800-270-2879

Aerospace 1-303-939-6777 ili

ethicshotline@ball.com

ARGENTINA 800-666-1246

AUSTRIJA 0800-802298

BRAZIL 0-800-020-3400

KANADA 1-800-269-8163

ČILE 800-914-313

REPUBLIKA ČEŠKA 800-810-915

DANSKA 8082-0147

EGIPAT 0800-000-9377

FINSKA 0800-07-636

FRANCUSKA 0805-080245

NEMAČKA 0800-180-0602

INDIJA 000-800-100-3774

IRSKA 1-800-904-178

ITALIJA 800-788-058

MESIKO 01-800-681-6521

MJANMAR 720-904-6581

HOLANDIJA 0-800-022-1241

PARAGVAJ 009-800-542-0162

POLJSKA 48-222922675

RUSIJA 8-800-100-6294

SAUDIJSKA ARABIJA

(lokalna fiksna linija) 008111000237

(međunarodna mobilna/fiksna linija) +966-8111000237

SRBIJA 0800-190-162

ŠPANIJA 900-839195

ŠVEDSKA 020-888-506

ŠVAJCARSKA 0800-321-013

TURSKA 90-850-3902143

UJEDINJENO KRALJEVSTVO 0-808-189-1083

VIJETNAM 84-444-583357

Poslovna etika i kodeks ponašanja
Revidirano 2020. godine; sve fotografije
su snimljene pre marta 2020.

Ball Corporation
9200 W. 108th Circle
Westminster, CO 80021

